

LÁMPÁS

Világosságom és segítségem az ÚR, kitől félnék? (Zsolt 27,1)

Tatabánya és környéke evangélikusságának lapja – VII. évfolyam 2. szám 2008. nyár

Szentlélek-ünnep a Biblia évében

Egyházmegyénk gyülekezeteinek ezévi pünkösdi találkozója a Bicskei Baptista Gyülekezet Konferenciaközpontjában volt. A nap felvétele (hang, képek, szöveg) CD-n megkapható. A programból egy kis ízelítő:

1. „Miért nem beszél Isten az én nyelvemen is?” – a Wycliffe Bibliafordító Egyesület bemutatkozása: a bibliafordítás szolgálata a Biblia számára még el nem ért nyelveken
2. A plochingeni harmonika-együttes műsora
3. A Bicskei Evangélikus Gyülekezet bemutatkozása
4. „Az én kedves Bibliám” – biznyságtételek

Igehirdetés a pünkösdi napon – részlet:

Jézus mondja: „Amikor eljön ő, az igazság Lelke, elvezet titeket a teljes igazságra, mert nem önmagától szól, hanem azokat mondja, amiket hall, és az eljövendő dolgokat is kijelenti nektek. Ő engem fog dicsőíteni, mert az enyémből merít, és azt jelenti ki nektek. Amije van az Atyának, az mind az enyém; ezért mondtam, hogy az enyémből merít, és azt jelenti ki nektek.” (Jn 16,13-15)

A Biblia-évében vagyunk, és Pünkösdt ünnepelünk. A Biblia-évében vagyunk, de nem a Bibliát dicsőítjük. Pünkösdt ünnepelünk, de nem a Szentleket ünnepeljük, hanem a Szentleket kérjük, hogy tegye közöttünk életté, élménnyé, tapasztalattá, vessé be a szívünkbe Jézusnak a szavát. A Biblia-évében vagyunk, de nem a Bibliát ünnepeljük. Akkor sem, hogyha a dolog természete szerint talán ebben az évben sokszor, sokféleképpen szólunk a Bibliáról. De a Biblia nem önmagáért van.

Három kép vetül most elibém. Az egyiket nem éltem át, csak televízióban láttam, ahogyan Indiában egy hatalmas méretű

szikh Szentkönyv előtt ül egy szikh férfi, és olvassa a Szentkönyvüket. De mögötte már ott áll a másik, amögött meg a harmadik, akik majd folytatni fogják, és folyamatosan olvassák a Szentkönyvüket. Egy negyedik pedig ott áll legyezővel, hogy se légy, se semmilyen tisztátalan apró fereg ne férhessen a Szentkönyv közelébe. Ünneplik a Szentkönyvüket. Mi ilyen ünneplést nem ismertünk.

A keresztyén egyházban hosszú ideig szokásban volt, hogy a nagy egyházi gyűlések, a zsinatok elején minden reggel trónra emelték az evangéliumnak a könyvét úgy, mintha egy személy lenne, és

ünnepelték. Ez a második kép.

A harmadik képet Budapesten éltem át. A Moszkva-téren, a Metró bejáratával szemben állt egy mikrofon, és egy jóvágású, jó hangú, kedves fiatalember, aki mit sem törődve a zajjal, azzal sem törődve, hogy ő elveszik szinte a mikrofonjával, meg a Bibliájával együtt a kavargó tömegben, rendületlenül olvassa a Szentírást. Én megálltam mellette. Így, egy megállója biztosan volt. Lehet, hogy többen is akadtak, de azt tudom, hogy én megálltam. Nem vagyok benne biztos, hogy ez a Bibliának, vagy a Biblia üzenetének a legmegfelelőbb formáját adta, de minden esetre tiszteltem és becsültem a türelmét, a bátorságát és kitartását.

De nem a Bibliát ünnepeljük. **A Biblia nem önmagáé. A Bibliának is van közepe.** Nemcsak úgy, hogy megszámlaljuk a lapokat, és elosztjuk igazságosan, hogy jobbra is ennyi, meg

balra is ennyi lap legyen. **A Bibliának Jézus Krisztus a közepe.** Bármennyire vékonyabb is az Újtestamentum, mint az Ótestamentum, mégis ott van a Bibliának a közepe. És az Ótestamentumnak is ő a közepe, mert Krisztusról, Krisztustól visszafelé nézve, ragyognak fel előttünk azok az igék, amelyek rá vonatkoznak. Amelyeket a keresztyénség mindig Krisztusra való vonatkozásában értett. **A Biblia nem önmagáért szent. A Biblia azért szent a számunkra, mert Jézus Krisztusról beszél. Ő a Biblia közepe.**

Hatodik órája, Testvéreim, hogy együtt nézzük a piros oltárt. Remélem, elolvasták, amit hat órán át együtt néztünk. Három hullámvonalat látnak, rajta egy hajót, amely tulajdonképpen egy széthúzott „H”-betű formájába öltözik. A hajó közepén látunk egy üreges vonalat, az az „I”-betű, Az árboc meg a hajó találkozásánál pedig ott van egy „S”-betű, ami akár horgony is lehetne, de nem az, hanem „Jézus, az emberiség Megváltója” latin-mondatnak a három kezdőbetűje: „IHS”.

Az Egyház szimbóluma, mert az **Isten népe Krisztusnak örvendezik, és őt ünnepli**, aki a keresztség vízében, keresztszállózatának az erejével, kenyér és bor színébe rejtőzve, áldozatának és feltámadásának erejét nekünk ajándékozta. **Őérette, ezért az üzenetért, amely benne testet öltött drága a számunkra a Biblia.** Élni szeretnénk vele. Nem egyszerűen a mondatokkal, hanem akire a mondatok utalnak: az élő, eleven, magát értünk áldozó Jézus Krisztusért. És ott, az oltárterítőn, az árboc fölött szétterjesztett szárnyakkal a Szentléleknek a galambja. Jézus maga mondta, hogy a Szentlélek őt dicsőíti. Ezért hát nem a Szentleket ünnepeljük, hanem a **Szentlélek ajándékának az erejével dicsőítjük, magasztaljuk, imádjuk Jézus Krisztus Urunkat.**

(Fehér Károly ny. lelkész,
Székesfehérvár)

A cikket közreadja: Lukonits Ottó

HAZAI VENDÉGEINK

Előszó

Filemon Zsolt baptista lelkész szolgálati éve alatt Tatabányán fontos szerepet töltött be az ökumené jegyében. Velünk, evangélikusokkal testvéri közösséget vállalt sok alkalmon. 2006. ősze óta Fót városának baptista lelkipásztora. Áldja meg az Isten további szolgálatát!

*„Domonkos apostol levele Filemonhoz”
(DFilem 1,1)*

**VISSZAEMLEKEZÉS
2000-2006**

2000. februárjában érkeztünk az akkor még számunkra teljesen ismeretlen Tatabányára. Csak azt tudtuk, hogy egy kis létszámú gyülekezet vár bennünket a Mátyás király utcában, mint leendő lelkipásztorukat. A köztük és velük végzett több éves missziómunka minden nehézsége ellenére kedves és áldott emlékként él a szívünkben. Isten megannyi áldásban részesített bennünket Tatabányán.

Az első ökumenikus találkozásból adódó élményemre nem sokkal azután került sor, hogy a dobozokból és zsákokból mindent a helyére pakoltunk. Még a máig is tartó „rendszerváltás” előtt történt, hogy a város és a térség politikai és egyházi vezetői egy egész napos tanácskozáson vettek részt a megyeházán. Miután hosszabb keresgélés után végre megtaláltam az épületet, bementem. Ott ismertem meg *Labossa Lajos* evangélikus lelkész testvéremet, aki azonnal a szárnyai alá vett. Jó visszaemlékezni erre a kedves, és felettebb bátorító találkozásra.

Az első év főként a saját gyülekezetünk megismerésével, a missziós lehetőségek

feltérképezésével, a város megismerésével telt el. 2001 januárjában telefonon keresett meg Lajos bácsi, hogy kapcsolódjunk be ismét az ökumenikus imaheti sorozatba. A korábbi személyes találkozás erre jó alapot jelentett, így a gyülekezetünk, egészen eljövételünkig aktívan kivette a részét az ökumenikus szolgálatokból. Emellett jó és sokat ígérő együttműködés alakult ki a város felekezetei között. Jó szívvel és hálával emlékszem vissza a ProChrist evangelizációs estekre, az havonkénti lelkési találkozásokra, és a bányász nappal egybekötött „Történelmi Egyházak Bemutatkozása” elnevezésű megmozdulásra is. Bárcsak mozgalommá válhatott volna...

Az Istentől kapott örömök mellett azt is látnunk kellett, hogy a város gyülekezetei láthatóan nem tudtak lépést tartani a gyorsan növekvő megyeszékhellyel. Közösségeink – a baptista minden esetre – megmarad kis bányász kolónia kései utódának, miközben az egykori bányász városból egy fejlett ipari központ lett, sok lelki értelemben gyökértelen, az evangéliummal megszólítható emberrel.

A városon a mai napig ott ül a szellemi múltjának hatalmas árnya, ami alól csak nehezen tud kilépni. Eszembe jut Jeremiás próféta szava, amikor atyjafiait bátorítja. Azt kéri tőlük, hogy *„fáradozzatok annak a városnak békességén, ahová fogságba vitettek benneteket, és imádkozzatok érte az Úrhoz, mert annak békességétől függ a ti békességetek is!”*

Kedves tatabányai evangélikus testvéreim! Fontoljátok meg ezeket az Istentől való ígéket. S kissé visszatekintve emlékezzetek meg Labossa Lajos néhai lelkészeteiről, aki csaknem fél évszázadon keresztül élte ezeket az ígéket. Imádkozzatok városotokért az Úrhoz, mert egy gyülekezet békéje mindig függ a városától, ahol él! Legyetek só és világosság!

Isten áldjon meg Benneteket!

Testvéri szeretettel:

Filemon Zsolt
baptista lelkipásztor

Szentnek lenni nem anyyi,
mint sokat tudni, sokat elmélkedni.
Szentnek lenni anyyi,
mint nagyon szeretni.

(Aquinoi Szent Tamás)

VALLÁSIMERET

A magyar őstörténet kulcsa a szkíta kultúra Mitől különleges a magyar?

Számomra Ady nem rokonszenves, mint ember, bár legkedvesebb versemet ő írta. Költői nagyságát elismerem, de történelem szemléletét elfogathatatlanak tartom: A "hódították ez országot úri szittyák, történelemkönyvekben így tanítják" sorai a sznob értelmiség hozzáállását jellemzik a magyar őstörténehez. Az "elit", a mindenkori arisztokrácia, ahogy a nép nevezi őket – az urak történelme valóban szégyenletes dolgokkal van tele, természetesen nagyszerű tettek mellett. A turáni átok valóban létezik, de nem az egyszerű emberekre igaz, hanem azokra, akiknek példát kellene mutatniuk.

A szkíták történelme nemcsak a kiskirályok története, hanem a néppel azonosuló vezéreké, és a szabadság szereteté is, amely egyszerű emberekből faragott hősokeket. Ez utóbbiakat nem kell szégyelljük, sőt büszkék kell legyünk rá, méltóak őseink szent nevére.

Valóban különleges nép vagyunk, Enrico Fermi egyszer megkérdezték, hogy léteznek-e földönkívüliek, mire ő azt felelte: igen, itt élnek közöttünk – és magyaroknak hívják őket.

Mindenek előtt, kik a szkíták, akik Mongóliától Magyarorszáig uralták az Eurázsiai sztyeppét?

Kr.e. V.-IV. évezred folyamán alakul ki ezen az éghajlati övezetben a szkíta kultúra. A Kr.e. III. évezredben már mind a folyamközzel, mind krétával élénk kereskedelmi kapcsolatai alakulnak ki a térségben élő különféle népeknek. Hangsúlyozni kell, nem egy népről van szó, hanem különböző eredetű egymással közelebbi-távolabbi rokoni kapcsolatban álló, sokszor eltérő nyelvű népekről, amelyeket nem a közös nyelv, hanem a hasonló életmód és kultúra, öltözködés és szokások alapján sorolunk a szkíták közé. Ezen népek többsége az urál-altáji, turáni népek közé tartozott.

A szkíta név a görögöktől ered – ők értették a számukra kimondhatatlan urál-altáji szittyá szót szkítának.

A Csodaszarvas regéje

Mi ez az életmód – nomád pásztorok voltak-e – valóban?

Általában az a kép él a szkítákról, amiből annyi igaz, hogy a földművelésre alkalmatlan területeken legeltető állattartást folytattak, és a természeti akadályoktól mentes földjükön pedig gyorsan mozgó négykerekű kocsikon közlekedtek, és a szkíta törzsek hadserege lovas íjászokból állt. Ám gazdaságuk alapja nem a nomád állattartás, hanem a földművelés volt, olyannyira, hogy sokkal több gabonát termeltek, mint, amit el tudtak fogyasztani. és ebből a gabonafeleslegből fedezték ipari behozatalukat. A területükön található nyersanyagok csak fazekasság és bőripar kialakulását tették lehetővé, minden máshoz importra szorultak.

Mivel a szkíta területek fában szegények ezért égetett téglákat sem használhattak, lakóházaikat, sumérok módjára

vályogtéglákból építették. Szkítia térségébe a földművelő kultúra a termékeny félholdról – ezen belül a folyamközből jutott el – és a lehető legtermészetesebb, ha szkíták közös eredetmítosza is, a kultúrájuk ősforrásaként a sumérokat jelöli ki. Kiterjedt kereskedelmi kapcsolataik voltak. Szekereiken, amik nem mediterrán kétkerekű kordék, hanem sumér négykerekűek a termelt gabonát messze földre elszállították. Aki még nem utazott parasztszekéren, nem tudja milyen zseniális találmány.

Ahol erre lehetőség volt ott tengeri kereskedőknek adták tovább. A krétai civilizációt gazdaggá éppen a szkítákkal folytatott gabonakereskedelem tette. A krétaiak görög földről szereztek be a kerámiákat és egyéb ipari nyersanyagot, amit aztán a szkítáknak adtak el gabonáért, amit szintén a görögöknél értékesítettek. A szkítáknak is érdekük volt a többlettermesztés, mert így nemcsak iparcikk szükségleteiket elégítették ki, de jelentős mennyiségű színesfém és kincskészletre is szert tettek.

Természetesen a gazdagságuk csábítást jelentett a környezetükben lakó népeknek, a perzsák és a görögök is igyekeztek volna a termékeny területet meghódítani – ha tudták volna –, de a szabad szkíták nagyon gyorsan felálló és rendkívül ütőképes hadsereggel rendelkeztek, mely lovas íjászokból állt. A perzsák is a hadseregüket a szkíta, minták alapján szervezték meg. A szkíta íj egyedülállóan hatékony fegyver volt egészen a páncélos lovagok megjelenéséig, és csak a szkíta íjgyártók voltak képesek az elkészítésére.

A földművelő kultúra kialakulása

Ennyit a szkíták lovas nomád mivoltáról, most nézzük meg miként alakulhatott ki földművelő kultúra a termékeny félholdtól távoli területen. A Kr.e. IV-III. évezred idején még nem történt meg az indoeurópai népek nagy népvándorlása, nincsenek a görögök Hellaszban, a latinok Itáliában, és az asszírok és a perzsák sincsenek a helyükön. A termékeny félhold sumér területei mellett épphogy megindul az akkádok letelepülése a Tigris és az Eufrátesz folyó felső vidékén. A két legjelentősebb kulturális központ ekkor a sumér alföld, és Kréta, de más területeken is megindult már a földművelés. A lakosság folyamatosan növekszik, és az erre alkalmas területeken szívesen látott vendégek a déli bevándorlók, legyenek azok papok, földművesek vagy éppen katonák. A sumér városállamok élénk kapcsolatokkal rendelkeznek a távolabbi kulturális centrumokkal is, és ők maguk is keresik az olyan helyeket ahol hasonló környezeti feltételeket találnak, mint a szent városaik környékén.

Kréta, Fönícia, Urartu (Örményország), vidéke mellett eljutnak Perzsia túloldalán lévő alföldre is, ahol egy tenger méretű tavat találnak, melybe két folyó torkollik. Igen megörülnek neki, mivel kultúrájuk a számok bővületében él. A tenger az Aral-tó, a két folyó pedig a Szír-Darja és Amu-Darja. Ez a terület lesz a szkíta kultúra bölcsője, ahol a mezopotámiai bevándorlók és a helyi népek keveredéséből megszületnek a különböző szkíta népek, kialakul az urál-altáji nyelvcsalád. A szkíták jellemző totemállata, a szarvas, tulajdonképp Innana – a sumér főistennő, a szerelem és háború istennőjének egy megjelenési formája, és a szkíták eredetmondája nem más, mint

a csodaszarvas regéje, melyben Nimród király két fia Hunor és Magor az Aral-tó partján lel új hazára. A területen nincsenek természetes választóvonalak és hamarosan az összes sztyepei nép átveszi a szkíta kultúrát, vallást, ami tulajdonképpen nem más, mint a folyamvölgy kultúrájának sztyepei változata. A két testvér tulajdonképp a két szent folyó szimbóluma.

A betelepülők nemcsak a vallási világbéjüket és a földművelési ismereteiket adják át az itt lakóknak, hanem a

nyelvük szavait, nyelvtani rendszerét is elterjesztik, többé-kevésbé valamennyi nép elsumérosodik, ki jobban, ki kevésbé, de valamennyi urál-altáji nyelvben kimutathatóak sumér eredetű szavak. A legerősebb a hatás a magyar nyelvben, feltehetőleg azért, mert épp a magyarok voltak azok, akik a Szír-Darja Amu-Darja folyó mentén éltek, Szkítia kulturális centrumában, de a többi nép is, nagyon gyorsan átveszi az ismereteket.

Így alakul ki a Dunától az Amurig terjedő sávban egy egységes kultúróvezet. A szkíta népek nem alkotnak egységes államot, ilyennek az igénye a mezopotámiai hagyományokból sem ered, hanem laza szövetségeket kötnek, amit a különféle népek közötti gyakori házasság-kötések és vérszerződések pecsételnek meg. A szkíták szeretnek más népekkel házasodni, és ennek genetikai sokszínűség lesz a következménye, ami kiemelkedő képességű embereket eredményez.

Gyakoriak azonban a belső háborúk is, ami nem egyszer nagy veresétséget okoznak a különböző népeknek, de a katonai erények fejlődését elősegítik. A széthúzás különösen a vagyoni különbségek megjelenésével erősödik, és a szkítákra jellemző lesz a turáni átok. Önmaguk vállalnak önmaguk legnagyobb ellenségeivé.

A legenda szerint, az István által kiirtott ősi vallás papjai, a táltosok megátkozták a magyarságot, hogy addig átok üljön rajta, amíg Róma jármába hajtja a fejét, a széthúzás legyen a veszte.

A kínai kultúra is feltehetően nyugatról a szkíta kultúrától nyeri a mezőgazdasági ismereteit, és lehet, hogy az írás kialakulásában is a szkítáktól átvett mezopotámiai, mintákból indulnak ki. Kr.e. 2000 táján bekövetkezik az indoeurópai népek nagy népvándorlása, ekkor indulnak meg délre és keletre, ekkor érkeznek a latin és szabin törzsek Itáliába, a görögök Hellaszba, ekkor érkeznek az asszírok Ninive környékére a perzsák Perzsiába, az árja törzsek is ekkor kezdik meg vándorlásukat India felé. Az indoeurópai népek kirajzásának középpontja Nyugat Európa, áthaladnak a Kárpát Medencén, Balkánon, Kis-Ázsián, Örményországon, Perzsián. Ez a vándorlás szakítja el a szkíta területeket a Mezopotámia vidéktől, és ettől kezdődően a különböző termékeny félhold kultúrák egymástól elszigetelt módon fejlődnek tovább. Továbbra is ők a meghatározóak, de köztük barbár indoeurópai népek élnek. Ami a Kárpát medencét illeti, határterületté válik a nyugati indogermán népek és a keleti szkíta népek között. A sztyepp vidék éghajlata még eléggé nedves, de keletről kiindulva elkezdődik a folyamatos kiszáradás, sivatagosodás. Kínában a földművelés kialakulásával párhuzamosan kis államok jönnek létre, amelyek később majd birodalomná egyesülnek, és ezek az államok a keletről érkező monszunesők határáig igyekeznek minden területet megszerezni.

Cser Ákos

LUTHER MA IS IDŐSZERŰ

Csak a Krisztusban való hit az, amely Isten előtt igazá tehet

(Luther Márton „Asztali beszélgetései”-ből)

A gyermek hite

A gyermekek állnak Istennel a legjobb lábon életük és hitük szerint. Mi, vén bolondok, gyötörjük magunkat, és a szívünket hasogatjuk az ígéről vitáztván – vajon igaz-e? hogyan lehetséges? –, amelyet a gyermekek együgyű, tiszta hitükkel bizonyosnak és igaznak tartanak, s nem kételkednek benne.

Ha pedig üdvözülni akarunk, az ő példájukat kell követnünk, és a csupasz Igéhez kell tartanunk magunkat. Csakhogy a gonosz agyafúrt szellem, az ördög, még mielőtt észrevennénk és védekeznénk ellene, nagy-ügyesen eltérít az Igétől, új és új alkalmatosságokat szabadít elénk, hogy azokkal vesződjünk, azért legjobb dolog hamar meghalni, s a föld alá takarodni.

Igaz hitnek természete

Az igazi hívők mindig úgy érzik, hogy nem hisznek, azért küzdenek, harcolnak, forgolódnak, serénykednek, szüntelen azon fáradoznak, hogy hitüket megtartsák és öregbítsék. Miként a jeles és nagy tudományú műves mesterek mindig látják és észreveszik, hogy műveikben valami, sőt, sokféle fogyatkozás és hiba van; viszontag a kontárok azt hiszik, hogy semmi hiba nincs az ő művükben, hanem valósággal tökéletes.

Remény

Mindaz, ami csak a föld kerekén történik, reménységből történik; egyetlen paraszt sem vetne egyetlen magot a földbe, ha nem remélné, hogy majd kicsírázik és majd szárba szökken; egyetlen legény sem venne feleséget, ha nem remélne vele gyermekeket nemzeni; egyetlen kalmár vagy napszámos sem dolgozna, ha nem remélne s várna nyereséget s bért stb. Mennyivel inkább fölbátorít bennünket az örök élet reménysége!

Kedves énekem

Látod újra este van

Olvasva a Lámpás előző számait, ennél a rovatnál mások is írták már, hogy amikor felkérték őket a cikkírára, nehéz volt kedves éneket választani. Valóban nagyon nehéz a választás, hiszen folyton változunk. Más dallamok tetszenek most, mint néhány évvel ezelőtt vagy akár az egyik nap vidám hangulatban vagyunk, a másokban szomorúságok, és ez bizony befolyásolja azt is, hogy éppen milyen ének jut az eszünkbe, mit dúdolunk, melyik hangszer hangját vágyunk hallgatni...

Amit én ma kedves dalomnak választottam, már régen a kedvenceim közé tartozik. Ez egy ifjúsági ének, amit este táborútnál ülve és gitározva, Szálláskúton tanultam. Ha énekelem, mindig eszembe ötlük a táboroknak a hangulata, ahol én nagyon-nagyon jól éreztem magam. A dal szövege nagyon egyszerű. Ha este már olyan fáradt vagyok, hogy nincs energiám imádkozni, ezt a dalt szoktam mindig elénekelni, magamban, vagy gitáron, vagy nélküle. Kicsi lányom is nagyon szereti hallgatni, a dallama nagyon jó altató. Nincs kottája, ha viszont valaki szeretné megismerni, hallgassa meg Marcel Romanoff: I'd love you to want me című számát és énekelje rá bátran a szöveget.

Íme a szöveg az akkordokkal:

C
Látod újra este van, hozzád száll most halk szavam,
dm F G C
mindenségnek Istene, Téged dicsér énekem.

Refr.:
C dm F C
Kérlek, ó jó Uram add meg, fényeddé váljak, jeled lehessenek
C dm -G C
Kérlek, szentlelked küldd el ő vezessen végig életemen.

Köszönöm ezt a napot, annyi szépet s jót hozott,
köszönöm a napsütést fényét szórta szerteszt.

Uram mindent köszönök, bánatot és örömet,
legyen rajtam szent kezed, óvja védje életemet.

Szeretném, ha szeretnél, minden szavad érteném,
életemben követném, s végül hozzád érkezném.

Kemény Ilona

EGY MÁSIK JEGYZET AZ EMBER SZABADSÁGÁRÓL ¹

Július hónap igéje: *„Minden oldalról körülfogtál, kezedet rajtam tartod.”* (Zsolt 139,5)

Mottó: *„A két angyal felvezet, és kezet nyújt az Úr, és szép tisztán szólít magyarul: Nos, ülj le ott, és tölts magadnak. Adj időt a gondolatnak, ráérünk, őszintén mesélj! Na, hogy telt a mélyben ennyi év? Csak mondd, ne félj!”* (Zorán: Penitencia, részlet)

„ÉLNI SZERETNÉK!”

– ezzel a felkiáltással csapta be a Vándor maga mögött az ajtót. Egy félig könyörgő, félig értetlen, kicsit ámuló, kicsit számonkérő kérdésre válaszolt: „Miért?!”

Az indulat persze lecsillapodott hamar, de az elhatározás szilárd maradt. Rövidesen legfontosabb holmijai is elköltöztek vele együtt, s nem nagyon hallatott magáról többet. Az időközben kihízott ruháit, néhány régebbiről kallódó levelet és az ágycsészét hagyta itt. Meg még valamit. De arról nem tudott.

Évtizedekkel később beszélgettem a Vándorral erről – amikor hozzám került, és az ilyenkor szokásos rend szerint meghallgattam élete történetét, úgy, ahogyan ő látja. Akkor már megkövült emlék volt minden a lelkében, meg aztán nem is nagyon tehetett volna semmit, mert Ő már rég nem élt: nem sokkal, talán egy-két évvel a történetek után gyorsan és ellenállhatatlanul elhatalmasodó betegség vitte el. A temetésére még elment a Vándor, azután hosszú időre eltűnt a hazaiak látóköréből, senki sem tudta igazán, hogy hol van. Pletykák ugyan nagyritkán keringtek róla, hogy itt meg ott, ezzel meg azzal látták, de ezek a szóbeszédok alapulhettek véletlen hasonlóságon csakúgy, mint rosszindulatú áskálódáson; ma már képtelenség lenne rekonstruálni.

Amikor leültünk ezekről beszélgetni, egy kis cédulát tett elém a Vándor. Apró kartonlap volt, rajta valami elmosódott rajz – talán virágot vagy ilyesmit ábrázolhatott – és egyetlen mondat: *„Minden oldalról körülfogtál, kezedet rajtam tartod.”*

– Ezt Tőle kaptam – kezdte lassan, tagoltan, mintha nehéz présen kellene átgyúrnia a szavakat. – Még jóval korábban. Akkor nem jelentett semmit, csak eltettem a tárcámba, mint az olyan emléket, amivel nem igazán tud mit kezdeni az ember. Azután egyre nehezebb lett minden. Úgy éreztem, mintha fojtogatnának. Szerettem volna kifutni a világból, és nem értettem, hogy miért. Egyszer a kezembe került ez a lap, és akkor megértettem, hogy mi a bajom: rab vagyok. Megkötnek a kötelezettségek, az ígérek, a közös lakás, a közös gondok, a mindennapok monoton nyüge. Minden oldalról. A keze rajtam volt, és nem tudtam szabadulni tőle! Egy pohár sört nem tudtam már meginni a haverokkal úgy, hogy ne érezzem a szorítást: be kell számolnom róla. Egyetlen éjszakára nem tudtam úgy kimaradni, hogy ne jöjjön a nyomás belülről: igazságtalan voltál! A személye körülfogott, rátelepedett az életemre, nem tudtam semmit tenni úgy, hogy ne jusson eszembe Ő!

– Ez lett világossá akkor, amikor elolvastam a lapocskára írt ígét – folytatta történetét a Vándor, – és döntöttem: kiugrok, most vagy soha. Nem volt nekünk semmi bajunk egymással. Mindig szépen megvoltunk, ki-ki tette a maga dolgát. Csak én fuldokoltam, csak én! Élni szerettem volna! Egy kicsit élni! Egész életemben mások kezei fogtak közre! Egyszer apám mondta meg, kivel barátkozzam. Máskor anyám szólt bele, meddig maradhatok. Majd a párom tette elém tálcán a programokat. A gyerekek szabták meg, mennyit dolgozzak, a család vitte el, amit kerestem. Végül, amikor a gyerekek kirepültek, a szüleim és a párom meghaltak, jött Ő, és nem maradt egyetlen perc sem, ami az enyém lett volna, teljesen az enyém! Soha nem voltam szabad, a magam ura! Ez hiányzott rettenetesen, érted?

Megkínáltam egy cigarettával, bólintott, rágyújtott, és hosszan szívta.

¹ A Lámpás 2007/2. számában találkozhatott a kedves Olvasó egy jegyzettel, „Mi érdekel?” címmel, az ember valódi szabadságáról. Itt ugyanennek a kérdésnek egy másik megközelítése révén hívok közös gondolkodásra minden érdeklődőt. Sch.G.

– Azután? – kérdeztem.

– Azután minden megváltozott. Szabadnak éreztem magamat! Mindig azt tettem, amihez kedvem volt. Oda mentem, ahova éppen akkor akartam; azzal beszélgettem vagy szórakoztam, akivel éppen akkor akartam; azt mondtam, azt csináltam, amit éppen akkor akartam.

– És mit akartál? Mi volt veled? – kérdeztem. Kicsit gondolkodott, mielőtt folytatta.

– Nem igazán tudom elmondani. Sodort az élet. Jött egyik nap a másik után, egyik kapcsolat a másik után. Igazából nem emlékszem egyik napra sem, és egyik kapcsolatra sem. Egyszerűen nem telepedtek rám az életem dolgai, hanem elsiklottak felettem. Vagy én felettük. Senkihez és semmihez nem kötődtem, senki és semmi nem befolyásolt, nem tartott vissza, nem kért számon tőlem semmit. Azt gondolom, elértem, amit akartam: egy kicsit *élhettem!* Így, könnyedén, féktelenül suhantam át életemnek ezen az utolsó 9 és fél évén. Csodálatos volt! Megköszönöm Istenemnek, hogy ezt még megadta nekem!

– Végül? – kérdeztem.

– Az a *végül* egy strandon ért utol – válaszolt a Vándor. – Valami tengerparton lehetett, nem figyeltem meg pontosan. Szerencsére nem volt senki a közelben, rém kínos lett volna, mondhatom, ha *úgy* láttak volna... Gyorsan ment, nem is nagyon lepődtem meg. Az utóbbi időben volt néhány előjele, így valahol számítottam is rá. Nem volt vele semmi gond, hiszen szabad voltam és elégedett. Egyetlen esetben történt meg – néhány hónappal korábban –, hogy beleizzadtam a

félelemben. Az sem magam miatt, hanem mert megjelent a fia. A jó ég tudja, honnan került elő, és honnan szimatolta meg, hogy hol vagyok, de egyszerűen megjelent, pont akkor, amikor egy orvosi rendelőben feküdtem infarktus-gyanúval, várva a vizsgálatra. Azt mondta, hogy az Öiránta való tiszteletből jött el, és hogy szeretnék-e vele beszélgetni. Szömyű volt! Szerencsére nem erőszakoskodott, amikor mondtam, hogy menjen el, szó nélkül eltűnt. Nem maga a jelenléte volt rémes, hanem az a félelem, hogy újra rám nehezedik a keze, még így, évek távolából, haló poraiban is! Hogy rám küldi a fiát, hogy fogjon körül minden oldalról! Aztán leshetem újra az egérutat, mint az üzött róka! Na, de hálistennek nem maradt. Így elmondhatom, hogy az a *végül* végül is nagyon gondtalan és békés volt.

– Köszönöm szépen a beszélgetést – búcsúztam el a Vándortól.

– Ég veled! – intett utoljára, mielőtt becsukódott mögötte a cellaajtó. Szürke öltönyös, fekete napszemüveges kísérői is eltűntek vele, majd magam maradtam a szobában.

Még egy percig behallatszott a lánc és a kulcsok csörömpölése, majd csend lett. Hazatérve elhatároztam, hogy feljegyzéseim alapján megosztom veletek a Vándor történetéből azt, ami tudomásomra jutott. Így írtam le ezeket a sorokat. Ha a történetek alapján kérdéseket lenne saját életek és az arra nehezedő kezek dolgában, szívesen állok rendelkezésre egy-egy beszélgetés erejéig.

Maradok tisztelettel

egy ifjú

Fogyatékos nemzet

2008. június 17. 11:20

Index.hu

Jaksity György

"Az ember ott szép, ahol törött. Ott tudom megszeretni"

(Müller Péter)

Szokás mondani, hogy lovasnemzet (nemzeti vágta, vagy vágtazó nemzet, esetleg vágtazó halottkémek?), a borok országa (a tablettás alföldi vagy a díjnyertes tokaji, egri, villányi boroké?) vagy éppen sportnemzet vagyunk. Azt a butaságot, hogy a legtöbb Nobel-díjas országa vagyunk nem is mondom, mert arról az jut eszembe, hogy közülük csak egy élt Magyarországon tudományos karrierjének lényegét tekintve, a nagy részük pedig vegyes érzelmekkel gondolt, gondol a magyarságára, szóval ha a világ legokosabb emberei elmenekültek az országból, "elüldözödték", akkor inkább ez a tény a fontos és nem az, hogy utána mi történt velük. Ha úgy nézem, hogy az olimpiai érmeink számát tekintve a hetedikiek vagyunk a világban, akkor a sportnemzet gondolatát helyesnek is gondolhatnánk. Ha viszont a versenyképességi rangsorokban betöltött 40-50. közötti helyünkön gondolkodom, akkor valami egészen más, egy kérdés jut

eszembe: Hogy lehet, hogy bár két különböző versenyben, de ugyanaz az ország ennyire más teljesítményt nyújt? Esetleg annyi a különbség, hogy Egerszegi Krisztinának, amikor először lement az uszodába (majd utána éveken át minden nap) senki nem ajánlott állami támogatást, eus pénzt, széchenyiterves uszodát, adó- és járulégmentességet, szociális vagy munkanélküli segélyt, jelzalogkamat-támogatást. Csak annyit mondott neki Laci bácsi, hogy kislány holnaptól várlak minden reggel ötkor, annyit fogunk edzeni, hogy elájulsz, de ha keményen dolgozol még jó úszó is lehet belőled? Vagy ahogy az angol mondja, "fájdalom nélkül nincs jutalom" (without pain there is no gain), mi viszont mindig meg akarjuk úszni a dolgokat, a rendszerváltást, az adófizetést, a reformokat, a tanulást, a munkát, csak éppen nem megússzuk, hanem szép lassan süllyedünk?

Inkább azt mondom, defektesek vagyunk.

Folytatva annak latolgatását, hogy vajon milyen nemzet vagyunk, vagy még inkább milyen társadalommá váltunk a kétezres évekre, leginkább a fogyatékos jelző jut eszembe. Fogyatékos nemzet. De ezt a kifejezést nem tartom méltónak a szó eredeti értelmében önhibájukon kívül szellemi vagy testi fogyatékkal élő embertársainkkal szemben a magyar társadalomra alkalmazni. Inkább azt mondom, defektesek

vagyunk. Egy olyan nemzet vagy inkább olyan társadalom, amely nem képes szembesülni a saját fogyatékoságaival, azzal, amitől más (és nem jobb, hanem inkább rosszabb), mint a világ nagy része és ezért nem képes elfogadni azokat, akik önhibájukon kívül szorulnak segítségre vagy egyszerűen csak mások (a szó bármilyen értelmében), mint mi. *Intoleránsak és empátiahiányosak, boldogtalanok és apatikusak vagyunk a kutatások alapján.* Az értékválasztásaink szerint nem az Európai Unióhoz csatlakozott progresszív kelet-európai országok, hanem a legjobban elmaradt balkáni országok közé sorolódunk, és ahogy azt Hamecz István nagyszerű cikkében, a Népszabadság hasábjain erre a tényre reflektálva megjegyezte, innen nézve nem is olyan aggasztó a gazdasági teljesítményünk; csak megfelelő összehasonlítási alapot kell választani.

Két évvel ezelőtt a választások kapcsán azt találtam ími a Népszabadság hétvégi mellékletében, hogy nem lesznek reformok, mert ahhoz a társadalomnak kell a változásokat akarni, és erre utaló jelek akkor nem voltak (azóta sincsenek). Ahogy annak idején fogalmaztam: "Egyben egyetértés van: a változásokat valaki másnak kell csinálni, nem magunknak. Mivel pedig mindenki így gondolja, nem marad senki, aki (valaki) más lenne, és a változásért tenni és áldozatot vállalni akarna. Nem meglepő módon nem is történik semmi." Nem is történt semmi, még egy reformnak nem nevezhető kísérlet is megbukott, hogy esetenként háromszáz forinttal járuljunk hozzá egészségügyi költségeinkhez. Nos, amiket most írok le, azokat is idézni lehet majd két év, de a dolgok pillanatnyi állása szerint sajnos két évtized múlva is, mert ugyanúgy igazak lesznek, és arról szólnak, hogy miért nem fog történni semmi.

Az ország igazi baja a több évtizede a mélyben munkáló és egyre erősebben megnyilvánuló társadalmi érték- és morális válság...

Magyarország problémája nem a költségvetés, a gazdasági növekedés, vagy az infláció, ezek eleve nem okok, hanem okozatok, ráadásul, mint látjuk, elég gyorsan javítható mutatókról beszélünk, mindössze gazdaságpolitikai preferenciák és eszközök kérdése, hogy melyikkel mit akarunk elérni. Az ország igazi baja a több évtizede a mélyben munkáló és egyre erősebben megnyilvánuló társadalmi érték- és morális válság, amely valószínűleg a Kádár-rendszer azon logikájából fakad, amely tiltott, túrt és támogatott. Ebből a túrt szó értelmezése nagyon fontos, tudniillik ez nemcsak a bontakozó ellenzékiséggel, hanem a teljes társadalommal és annak devianciáival szemben kiépített elnéző „szülői”, hogy ne mondjam paternális viszony volt, mely azon helyes felismerésen alapult, hogy így kifogható a szél a demokratikus mozgalmak vitorláiból anélkül, hogy a diktatúra erőszakosabb arcát kellene megmutatni. Ezzel azonban nemzedékek, beleértve a mai fiatalokat is, szocializálódtak a szabálykikerülésre (a legtöbb itt élő külföldi által megtanult első szavak egyike a kiskapu), ami a világon mindenhol elítélendő és elítélt, nálunk túrt maradt, mi több: cool. Ezen

sajnos alapjaiban nem, mindössze elterjedtségének csökkentésében segít a zéró tolerancia, az adókommandó, a vagyonosodási vizsgálat és más szankciók. Ami segítene, az a társadalmi értékválasztások gyökeres átalakulása lenne, amihez meg kellene szabadulni a fogyatékainktól, melyek többsége a szó szoros értelmében vett egészségügyi károsodás, más részük mentális, érzelmi, spirituális fogyatékoság. Nézzünk egy gyors anizot.

Testi fogyatékoság

Magyarország az OECD átlagához hasonlóan nagyjából bruttó hazai termékének (GDP) 8 százalékát költi egészségügyre, és ezen belül a legmagasabbak közé tartozunk a gyógyszerkiadások arányát tekintve, miközben várható életkorunk Törökország után a második legrosszabb. Ez csak akkor ellentmondásos, ha nem tudjuk, hogy a negyedik legrosszabb mutatóval rendelkezünk a dohányzókat tekintve, a túlsúlyosak számát nézve a pedig a legrosszabb negyedben vagyunk. Az alkoholizmus alapján a harmadik legrosszabb helyezést érjük el, csak miközben az előttünk „vezető” Luxemburgban és Írországban finom francia borokkal, ír sörrel és whiskeyvel mulatják az emberek az időt, nálunk a fogyasztás nagyrésze az egészségre sokkal károsabb rossz minőségű termékekből áll össze. A szó szoros értelmében pusztítjuk magunkat, ami jól tetten érhető az OECD országok között mért második legmagasabb öngyilkossági rátával. A lakosság mintegy 8 százaléka rokkantnyugdíjas, felük még nem érte el a nyugdíjkorhatárt. Magyarországon az emberek átlagosan évekkal a hivatalos nyugdíjkorhatár elérése előtt mennek nyugdíjba.

Testi vagy morális fogyatékoság? Esetleg mindkettő.

Szinte kizárt, hogy ennyi rokkant lenne Magyarországon, vagyis az esetek nagy részében nem testi, hanem erkölcsi defekcióval állunk szemben, egyszerű csalással, amihez minimum két ember kell: egy páciens és egy orvos.

Kulturális és mentális fogyatékoság

...Garfield-ország vagyunk. Valóban: ülünk a szociális transzfereken, és várjuk a pizzafutárt.

Nyelvében él a nép, szokták mondani, vagy Wittgensteint megidézve nyelvünk (ha úgy tetszik verbális, és tegyük hozzá, kulturális kifejezési és befogadási képességünk) határai jelentik világunk határait, márpedig egészségügyi állapotunkkal sajnos összevethető, az ahogy a világ számunkra beszűkül kulturális leépülésünk okán is. Köztudomású, hogy diákjaink a nemzetközi teszteken gyengén teljesítenek, viszonylag drága oktatási rendszerünk nem alkalmas arra, hogy versenyképes és a munkaerőpiac elvárásainak megfelelő képzettséget adjon, ami magyarázza a húsz százalék körüli pályakezdő-munkanélküliséget is. De a baj nem áll meg az oktatásnál. A helyzet az oktatás után tovább romlik. A magyarok hatvan százaléka egy év alatt egyetlen könyvet sem olvas el, a 18-29 éves korosztály még életében egyszer sem járt könyvtárban és nem azért, mert ezt az internet helyettesíti, ugyanis azt sok

mindenre használják a fiatalok csak nem olvasásra, ráadásul a könyvtárakban ma már olcsón lehet internet eléréshez is jutni. Nemcsak az a baj, hogy kevesen olvasunk, hanem amit olvasunk azt többségünk nem érti. Egyes becslések szerint a funkcionális analfábéták, vagyis a hallott vagy olvasott szöveg megértésére képtelenek aránya akár a lakosság negyven százalékát is elérheti. Amit nem értünk azzal szemben pedig ellenségesen, intoleránsan viselkedünk, ez pedig alacsony érzelmi intelligenciával és a változás, megújulás iránti ellenállással párosul. Azt szokták mondani, hogy csak az tud igazán szeretni másokat, aki magát szereti. Mi viszont nem hogy nem szeretjük, hanem mint a fenti statisztika mutatja, kifejezetten pusztítjuk magunkat. Hogyan tudnánk másokat szeretni, vagy a másságot csak elfogadni, neadjisten a rászorult problémáival foglalkozni, amikor annyira lefoglal minket az önsajnálát? Meg az, hogyhogyan tudnánk több ingyenes ellátásra, szociális juttatásra rátenni a kezünket, minél kevesebb közteherviseléssel és a lehető legkevesebb munkával. (Málta után Magyarországon a legalacsonyabba foglalkoztatottság az Európai Unióban.) Karafiáth Orsolya legújabb könyvének egyik hőse mondja azt, hogy Garfield-ország vagyunk. Valóban: ülünk a szociális transzfereken, és várjuk a pizzafutárt.

Erkölcsei és empátiás fogyatékoság

Magyarországon az adó- és munkaügyi szankciók szigorítása előtt a munkavállalók negyven százaléka volt minimálbéren bejelentve, a többség által lenézett Szlovákiában kilenc százalék, és ez utóbbi áll közel a realitáshoz. Vagyis sejthető, hogy Magyarországon a minimálbéresek és munkáltatóik több mint háromnegyede egyszerű csaló, politikailag korrektebbül fogalmazva erkölcsileg fogyatékos. Más. Az elmúlt hat-hét évben nagyságrendileg ezermilliárd forinttal támogatta a magyar költségvetés az egészséges, munkahellyel, jövedemmel rendelkező lakáshitelfelvevőket a jelzáloghitelkamat- és adótámogatáson keresztül. Ugyanebben az időszakban ennek az összegnek az egy ezrelékét sem szánta fogyatékos, önmagukról nem vagy csak korlátozottan gondoskodni tudó polgártársaink számára lakóotthonok építésére, miközben több állami intézményt bezárt, és olyan szabályozást működtet, amely miatt a civil működtetésű otthonok lassan szintén bezárhatnak. Egy ausztriai fogyatékos otthon lakója után az osztrák állam tízszer annyit fizet normatív támogatásban, mint a magyar. A két gazdaság nagysága közötti különbség az egy főre jutó bruttó hazai termékkel mérve 1:3 (a realisabb képet adó vásárlóerő-paritás alapon 1:2), vagyis távolról sem tízszeres.

...rászorult embertársaikat mélyen az európai minimum alatti szinten támogatja az állam.

A költségvetés szerkezetét a (gazdaság)politika határozza meg, amit – jó okunk van feltételezni, hogy Magyarországon is professzionális politizálás lévén – a társadalmi preferenciák.

Vagyis a hazai társadalmi preferenciák és értékrend alapján teljesen normális, hogy egészséges, önmagukról rendelkezni képes emberek dotált ingatlanban, dotált életet éljenek az OECD és az EU egyik legmagasabb, gazdasághoz mért szociális és egyéb támogatási szintjét élvezve, miközben rászorult embertársaikat mélyen az európai minimum alatti szinten támogatja az állam.

A paralimpia a világ második legnagyobb sporteseménye. Egy magyarországi kutatás szerint a megkérdezettek két százaléka gondolta azt, hogy a paralimpia jelentős esemény. Inkább úgy gondoljuk, hogy ez valamiféle engedmény az úgymond egészséges társadalom részéről, hogy „nekik” is lehet olimpiájuk. Pedig ha valakinek, hát „nekik” nemcsak az olimpiájuk, hanem az egész életük mindennapos küzdelem. És sajnos nemcsak testi vagy szellemi adottságaikkal, hanem sokkal inkább egy érzéketlen, ellenséges közeget, amiben élni kényszerülnek. Hosszan sorolhatnánk azokat az eseteket, ahol a szomszédok meggátolták civil működtetésű fogyatékosotthonok létrehozását, vagy más módon akadályozták meg fogyatékos emberek integrációját, megfelelő életkörülményeinek kialakítását környezetükben. Az első akadály-mentesítési perben egy budapesti kávézó üzemeltetőjét olyan bíróságon marasztalták el, amelynek épülete nem volt akadálymentesítve. Miközben azonban Budapesten több ezer kávézó versenyez a vendégekért, bíróságra, önkormányzatba, postára, különböző hivatalokba csak az illetékesbe mehetünk, ha az nincs akadálymentesítve, márpedig nagy része nincs, akkor ugyan hova fordulhatunk?

A fizikai akadálymentesítés ügye még mindig jobban áll, mint a szellemi akadálymentesítés, vagyis a fogyatékoságok társadalmi elfogadottsága. A hagyományos testi fogyatékoságokkal szemben még viszonylag elfogadónak, ha nem is befogadónak nevezhető a társadalom viszonya, az értelmi fogyatékosok és autisták helyzete méltán nevezhető kritikusnak.

Nem tudunk mit kezdeni a fogyatékos embertársainkkal, mert a saját fogyatékos-ságainkat nem tudjuk feldolgozni?

De vajon ki a fogyatékos? Azok a valós fogyatékkal élő emberek, akik nap mint nap vívnek harcot az élhető életért egy ellenséges, toleranciahiányos, őket a költségvetésen keresztül európai értelemben véve kismizmiző társadalommal szemben, vagy az ilyen társadalom? Azt mondják, hogy azt nem szeretjük másokban, amit magunkban nem szeretünk. Nem tudunk mit kezdeni a fogyatékos embertársainkkal, mert a saját fogyatékoságainkat nem tudjuk feldolgozni? Lebénultunk, és azt hisszük, hogy népszavazással, vulgárpolitizálással, semmittevással megállíthatjuk a változást, pedig azt nem állítjuk meg, mert a világ körülöttünk változik, még pontosabban: fejlődik, mi pedig lemaradunk, mert a teljes változatlanosság az maga a halál.

(A szerző a Concorde Értékpapír Zrt. ügyvezető igazgatója.)

Közreadja: Cser Ákos

Hírek, események

- ✿ Befejeződött gyülekezetünkben a **bibliórai** évad. Az utolsó alkalommal nagyon kedves hangulatú „kerti partin” voltunk együtt. Köszönjük vendéglátó testvéreinknek ezt a délutánt! A csütörtök esti bibliórákon szeptemberben kezdtük el olvasni Máté evangéliumát. Most, júniusra az első 8 fejezetet olvastuk el. Néhány kérdés, mely előkerült az elmúlt hónapokban:
 - Mire tanítanak a Jézus nemzetségének felsorolásában szereplő asszonyok?
 - Mit, hogyan, miért változtat meg Jézus az ószövetségi igékből?
 - Mit ígér és mit nem ígér Jézus az istenfélő embernek?
- ✿ Befejeződtek június első felében a hittanórák is, a nyári szünet idejére. A tanév folyamán az alsó tagozatosokkal a *Keresztfa titka tündököl* bibliai olvasókönyv 4. évfolyamát olvastuk – közben néhol belekóstolgatva az 1. évfolyamba is –, a felsősökkel pedig a *Krisztus népe Isten nagy csodája* egyházismereti olvasókönyvet. E könyvek, a hozzájuk tartozó munkafüzetekkel együtt, megtalálhatók a gyülekezeti iratterjesztésben, valamint a templomban kölcsönözhető kiadványok között.
- ✿ **Istentiszteleteink** rend szerint **vasárnaponként 10 órakor** kezdődnek a Jókai utcai templomban. Előtte, fél **10-től közös imádságra** várunk mindenkit.
- ✿ **Fiatalfelnőttek beszélgető köre** lesz július folyamán. Érdeklődni lehet Vertényi Domonkosnál.
- ✿ Néhány nyári evangélikus tábor – a teljesség igénye nélkül:
 - Hittantábor Nagyvelegen július 6-12.
 - Zenei gyerektábor Csákváron július 13-19.
 - Szélrózsa országos evangélikus ifjúsági fesztivál Kőszegen július 16-20.
(www.szelrozsatalalkozo.hu)
 - Nagytábor Nagyvelegen július 27 – augusztus 2.
A táborokba jelentkezők részvételi díjához gyülekezetünk alapítványa hozzájárul.
- ✿ **Hittan évnyitó istentisztelet szeptember 7-én** lesz. Ekkor beszéljük meg az órák időpontját is.
- ✿ **Rádiós istentisztelet-közvetítés** lesz Jókai utcai templomunkból **szeptember 28-án**.
- ✿ Továbbra is várjuk olyanok jelentkezését, akik szívesen kitennék a **Lámpás újság példányait** irodájukban, üzletükben, hogy a betérők vihessenek belőle.

Kedves Testvérek!

Véget ért a tavaszi foci bajnokság a Jubileum parkban. Csapatunk, az ICHTUS (ejtsd: ihtüsz) mindegyik mérkőzését elveszítette. Mérkőzéseinken – egy kivételével – sikerült gólokat rúgnunk, melyeket részben egykori konfirmandus, részben egyházhoz nem kötődő csapattársaink szereztek. Jó, összetartó közösséggé kovácsolódtunk. Előfordult, hogy „elszakadt a cérna”, de mindig próbáltunk megoldást keresni a problémák leküzdésére.

A sok vereség kicsit megtörte a csapatot: egymásban kerestük a hibát. Isten azonban megmutatta szeretetét, hogy úgy játszunk, ahogy Ő adta nekünk a játék örömét: szívvel, lélekkel, szeretettel, szabadon focizzunk. Csapatunk nevéül is ezért választottuk ezt az őskeresztyén mozaikszót, amelynek jelentése: Jézus Krisztus Isten Fia Megváltó (görögül: **Iesus Christos Theou Uios Szótér**).

Azok a csapattársaink, akik nem kötődnek semmilyen felekezethez, beépültek ebbe a kis közösségbe. Jó dolog, hogy ők is itt vannak. Isten bennük is munkálkodik. Köszönjük a Testvérek imádságos szeretetét! Ősszel is szeretettel várunk mindenkit mérkőzéseinkre!

Testvéri szeretettel: *Vertényi Domonkos*

Kaporszósz

3db kapor leveleságot apróra összevágunk. Sok nem kell belőle. 1,5 kanál finomlisztből rántást készítünk, világosat. A kapos rántást 2dl vízzel kell felengedni. Húsleves kockát kell hozzáadni. 1db tejfölbe bele kell keverni étkezési keményítőt. Ha a tejföl túl sűrű, akkor hígítani kell egy kis vízzel. A kapos rántást kis lángra tesszük, és óvatosan hozzáadjuk a tejfölös készítményt. Egy csipetnyi cukrot tegyünk bele, ha kell, sózzunk utána. Forralni már nem szabad a tejfölös készítménnyel. Szózsűrűségűre kell főzni. Jó étvágyat!

Tatár Lajosné

REMÉNYSÉGROVAT

AKIK GYÜLEKEZETÜNKBEN 2008. MÁRCIUS 16., VIRÁGVASÁRNAP ÉS JÚNIUS 22., SZENTHÁROMSÁG ÜNNEPE UTÁNI 5. VASÁRNAP KÖZÖTT ELHÍVÁST KAPTAK...

 ... a keresztségben Isten országába:

ápr. 27.	Kemény Veronika	Várgesztes	Kónya Iлона (ev.) és Kemény István (ev.)	2Tim 1,14
	Számadó Tímea	Tatabánya	Ádám Mónika és Számadó György (ref.)	Mk 10,13-16
máj. 11.	Molnár Dóra	Tatabánya	Mankóczi Ildikó (ev.) és Molnár Balázs	ApCsel 5,20

 ... Isten szerinti életre a házasságban:

máj. 10.	Dax Erika , Tatabánya, ev.	Török Zsolt , Tatabánya, f.k.	Zak 4,1-6
----------	-----------------------------------	--------------------------------------	-----------

 ... az élet és halál Urától:

márc. 26.	Foki Béláné sz. Nauer Márta , Tatabánya	70 évesen	Jel 1,18
ápr. 5.	Turcsics Józsefné sz. Guszman Hedvig , Tatabánya	85 évesen	Mk 14,6
ápr. 12.	Bárány Imre , Tatabánya	79 évesen	2Kor 5,1
	Csapó Elek , Tatabánya	73 évesen	
ápr. 23.	László Béláné sz. Stark Adél , Tatabánya	91 évesen	1Kor 1,18
ápr. 26.	Kovács Attila , Tatabánya	68 évesen	Zsolt 139,16
jún. 6.	Puskás Lajosné sz. Cseh Mária , Tatabánya	77 évesen	Lk 23,39-43
jún. 10.	Kosárszki József , Tatabánya	79 évesen	2Kor 1,20

Krisztus nem útjelzőtábla,
nem is útszakasz,
hanem
ő maga az Út.
(Spenger)

Erény és vallásosság

Naszreddín mullah egy gyémántot talált az út mentén, de a törvény szerint a megtalálók csak akkor válnak tulajdonossá, ha három alkalommal kihirdetik a piactér közepén, hogy mit találtak.

Naszreddín tulságosan vallásos volt ahhoz, hogy megszegje a törvényt, és tulságosan kapzsi ahhoz, hogy visszaadja a kincset. Ezért aztán három egymást követő éjszaka, amikor teljesen megbizonyosodott arról, hogy mindenki mélyen alszik, kiment a piactérre, és halk hangon kihirdette:

– Egy gyémántot találtam a városba vezető úton. Aki tudja, hogy ki a tulajdonos, azonnal jelentkezzék nálam.

Természetesen senki sem lett okosabb a mullah szavaitól, kivéve egy embert a harmadik éjjel, aki történetesen az ablakánál állt, s hallotta, hogy a mullah valamit dünnyög. De amikor meg akarta tudni, hogy mit is mondott Naszreddín, az így felelt:

– Nem vagyok köteles megmondani neked. Annyit azonban elmondok, hogy vallásos ember lévén, a törvény előírása szerint kijöttem ide éjjel bizonyos szavakat elmondani.

Hogy tökéletesen gonosz legyél, nem kell a törvényt áthágnod. Elég, ha az utolsó betűig betartod.

(Anthony de Mello)

Rendszeres gyülekezeti alkalmaink

Alkalmom	Mikor?	Hol?
Imaközösség	Istentiszteletek előtt	Jókai út 81.
Istentisztelet	Vasárnap 10 ⁰⁰ -kor	Jókai út 81.
Ifjúsági közösség	Szombat 18 ⁰⁰ -kor	Tátra u. 13.

Minden hónap első vasárnapján, illetve ádvent és böjt minden vasárnapján úrvacsoraosztás van az istentiszteleten.

A lelkési hivatal címe: Tatabánya-Alsógalla, Tátra u. 13.

Telefon: 34/316-201

Schermann Gábor lelkész elérhető ezen kívül a 20/824-2764-es telefonszámon, valamint a gabor.schermann@lutheran.hu illetve tatabanya@lutheran.hu e-mail címeken.

Hivatali idő: megbeszélés szerint

Weboldalunk címe: <http://tatabanya.lutheran.hu>

A weboldallal kapcsolatos írásokat, észrevételeket a teranova@citromail.hu címre várjuk.

A Lámpás szerkesztősége köszönettel fogad írásokat az alábbi címre:

lampas@lutheran.hu

Várjuk az érdeklődőket a **gyülekezeti levelezőlistákra:**

fraternet-tatabanya@lutheran.hu

(általános gyülekezeti információk)

fraternet-tbifi@lutheran.hu (ifjúsági lista)

Ezekre jelentkezni lehet a lelkési hivatal címén:

tatabanya@lutheran.hu

☎ Bizalommal kérjük azok jelentkezését, akik egészségi állapotuk miatt nem tudnak az istentiszteletekre vagy más alkalmakra eljönni. Szívesen segítünk autóval, hogy ilyen akadály ne válasszon el senkit a gyülekezet közösségétől!

🏠 Várjuk a kórházban fekvő betegekről való híradást, hogy személyesen meglátogathassuk őket, illetve azok jelzését, akik otthonukban szeretnék úrvacsorát venni.

📧 Kérjük az új otthonba költözőket, illetve az újonnan a gyülekezet területére került testvérek lakcímének jelzését.

☎ Köszönettel fogadunk minden, a gyülekezet szokásaival vagy személyes igénnyel kapcsolatos kéréseket.

Szimonidész: A thermopüli hősökre

Itt fekszünk, vándor, vidd hírül a spártaiaknak:
megcselekedtük, amit megkövetelt a haza.

(Ponori Thewrewk Emil fordítása)

Címünk posztresztant Lakedajmón: tettük a dolgunk.

Rémesen szép ez a sír – vidd haver, ennyi a hír.

(Astrum L. Z. fordítása)

LÁMPÁS – Tatabánya és környéke evangélikusságának lapja
Megjelenik negyedévente

Az újság előállításához adományokat elfogadunk erre a számlaszámra: Tatabányai Evangélikus Egyházközség
OTP Bank: 11740009-20201533

Felelős kiadó: Tatabányai Evangélikus Alapítvány
Szerkesztőbizottság: Cser Ákos, Kemény Ilona, Kemény István, Vertényi Domonkos

Felelős szerkesztő: Schermann Gábor

